

Personalutbildningsstatistik

Andra halvåret 2003 och kalenderår 2003

UF0502

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB, AM/UA

Kontaktperson: Lennart Forssén

Telefon: 019 - 17 65 65

Telefax: 019 - 17 70 82

e-post: lennart.forssen@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB, AM/UA

Kontaktperson: Lennart Forssén

Telefon: 019 - 17 65 65

Telefax: 019 - 17 70 82

e-post: lennart.forssen@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Mikrodata som gör identifikation av individer möjlig lämnas inte ut. Insamlade uppgifter avidentifieras när publicering gjorts av en undersökningsomgång.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

SCB:s diarienummer för ansökan till DI: 3 Ad 32/87

DI:s diarienummer för beviljat tillstånd: 747-87

Registret skall ligga till grund för statistik belysande personalutbildning och utbildningsnivå.

Personuppgifter i registren som är äldre än 2 år skall löpande förstöras.

Insamlade uppgifter avidentifieras för närvarande så snart publicering gjorts av en undersökningsomgång.

A.9 EU-reglering

Nej, inte hittills. Datainsamlingen i AKU däremot sker enligt Rådets förordning No 577/98. Denna förordning täcker även in datainsamlingen i en ad-hoc modul om livslångt lärande som varje månad under år 2003 ingår i den EU-anpassade AKU. Denna modul innehåller bl.a. en del uppgifter om personalutbildning.

Sverige deltar i EU-samarbetet inom personalutbildningsområdet i arbetsgruppen Continuing Vocational Training Survey, CVTS. En första gemensam EU-undersökning har gjorts i medlemsländerna innan Sverige blev medlem av EU. Undersökningen utformades av arbetsgruppen CVTS då Sverige enbart hade observatörsstatus i gruppen. Starkt försenade resultat från den gemensamma undersökningen publicerades under hösten 1997.

Sverige har deltagit i den andra motsvarande EU-undersökningen (CVTS2) inom området. Denna undersökning avsåg år 1999 och i denna undersökning deltog förutom alla de 15 EU-länderna även tio andra europeiska länder. På SCB:s hemsida www.scb.se återfinns en del resultat från denna undersökning. Resultat från denna undersökning återfinns även i EU-databaserna New Cronos och CIRCA.

SCB är representerade i arbetsgruppen för planering av CVTS. Ingen EU-reglering finns ännu till denna undersökning men kommer införas fr.o.m. nästa undersökning (CVTS3) avseende år 2005.

SCB deltar också för närvarande i en arbetsgrupp för planering av en europeisk harmoniserad vuxenutbildningsundersökning där personalutbildning planeras ingå. Denna undersökning planeras på sikt att genomföras vart femte år liksom de nyss nämnda CVTS-undersökningarna. Det kommer antagligen att vara möjligt för deltagande länder att genomföra en första sådan undersökning valfritt någon gång under perioden 2005-2007. I denna undersökning kommer det att efterfrågas uppgifter om företagna utbildningsaktiviteter under de senaste tolv månaderna.

A.10 Syfte och historik

Syftet med personalutbildningsstatistiken är att beskriva personalutbildningens omfattning och innehåll samt fördelning bland olika undergrupper av de sysselsatta inom arbetskraften.

Datainsamlingar om personalutbildning har gjorts sedan 1986. Datainsamlingen sker med tilläggsfrågor i SCB:s arbetskraftsundersökning, AKU. Målpopulation är sysselsatta i arbetskraften i åldern 16-64 år. Undersökningar avseende första halvåret under ett kalenderår har genomförts för vart och ett av åren 1986-1987, 1989-1990 och 1992-2003. Under perioden 1995-2003 har även mätningar gjorts varje år avseende andra halvåret.

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är bl.a. myndigheter med olika ansvarsområden inom utbildning och arbetsmarknad, arbetsmarknadens parter och intresseorganisationer, Utbildningsdepartementet, ITPS, IFAU,

Arbetsmarknadsdepartementet, NUTEK, forskare inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet, massmedia, utbildningsanordnare och allmänheten. Statistiken används även av internationella organisationer som CEDEFOP och OECD och för internationell rapportering.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs som ett tilläggsundersökning i samband med arbetskraftsundersökningarna (AKU) i juni och december varje år. Uppgifter insamlas varje undersökningsomgång med retrospektiva frågor om det senast förflutna halvåret.

Urvalsram till undersökningen är SCB:s register över totalbefolkningen (RTB).

Bruttourvalet i varje undersökningsomgång utgörs av ca 13 000 individer i åldern 16-64 år som ingår i AKU:s urval.

Datainsamling sker genom datorstödda telefonintervjuer med de utvalda individerna. Personalutbildningskostnader beräknas med hjälp av volymmuppgifter om personalutbildning erhållna i samband med datainsamlingarna, vissa kostnadsschabloner och löneuppgifter från SCB:s olika statistikgrenar för framställning av lönestatistik.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Den nu föreliggande undersökningen avseende andra halvåret 2003 och kalenderår 2003 är den sista som kommer att genomföras i dess nuvarande form. Ingen mer datainsamling till undersökningen kommer att ske efter 2003-12-31. För att ytterligare spara på kostnader för undersökningen har heller inget statistiskt meddelande framställts avseende andra halvåret 2003. I stort sett samma tabeller som skulle ha ingått i det statistiska meddelandet återfinns dock i de statistiska databaserna.

Framtida statistik om personalutbildning kommer bl.a. att finnas tillgänglig i början av kalenderår 2007 från en EU-företagsundersökning, benämnd CVTS, avseende kalenderår 2005 och företag i privat sektor med tio eller fler anställda.

Viss statistik om personalutbildning kommer kanske även under hösten 2006 eller under våren 2007 att finnas tillgänglig från en EU-individundersökning, benämnd AES, med 12 månaders referensperiod. Denna undersökning är tänkt att omfatta alla vuxna i åldersgruppen 25-64 år oavsett om de är förvärvsarbetande eller ej. Även annan vuxenutbildning än personalutbildning är tänkt att omfattas av denna undersökning. I nuläget är det oklart vilka EU-länder som kan tänkas delta i denna undersökning. Beslut om ett eventuellt svenskt deltagande i denna undersökning har ännu inte tagits.

Hösten 2004 kommer även resultat om vuxenutbildning och viss personalutbildningsstatistik att finnas tillgänglig från en EU-individundersökning, benämnd LLL2003. Denna undersökning är kopplad till de deltagande ländernas arbetskraftsundersökningar. Referensperioden för denna undersökning är för flertalet deltagande länder de 12 senaste månaderna före mättillfället och med mätperiod andra kvartalet 2003. Med andra ord kommer undersökningen för dessa länder att belysa vuxenutbildningsaktiviteter under en 12-månadersperiod som infaller under perioden andra kvartalet 2002 – andra kvartalet 2003. För några länder, däribland Sverige är referensperioden de senaste 12 månaderna före mättillfället och med mätperiod varje månad under år

2003. Undersökningen för dessa länder kommer med andra ord att belysa vuxenutbildningsaktiviteter för en 12-månadersperiod under perioden januari 2002 – december 2003.

Såväl halvårsdata som kalenderårsskattningar publicerats från undersökningen fr.o.m. kalenderår 1999. Kalenderårsskattningar återfinns enbart i Sveriges Statistiska Databaser (SSD), som är gratis tillgängliga från SCBs hemsida (www.scb.se). Osäkerhetsmått i form av dubbla medelfel anges i anslutning till angivna värden i vissa av tabellerna i rapporterna fr.o.m. andra halvåret 2001. Särskilt osäkra skattningar undertrycks och skattningar baserade på färre än 10 observationer markeras med en asterisk. Publicering av tidsseriedata har hitintills varit rätt begränsad.

Ett särskilt TQM-projekt för översyn och förbättring av statistiken om personalutbildningskostnader genomfördes under 1999 och finns redovisad i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken. I detta projekt framkomna förslag till förändringar implementerades under år 2001.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Statistiken är en urvalsundersökning vilket gör att möjligheterna till regionala redovisningar är begränsade. Det rika variabelinnehållet innebär goda möjligheter till analyser av statistik om personalutbildning för olika grupper och olika typer av utbildningar på nationell nivå.

Statistik finns publicerad i Statistiska meddelanden (SM) för första halvåret 1986-1987, 1989-1990, 1992-1994, 2003 och för båda halvåren under perioden 1995-2002. Personalutbildningskostnader finns publicerade för vart och ett av åren 1994-1999 i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken (Bf). Personalutbildningskostnader för åren 1999-2002 samt en hel del annan statistik om personalutbildning återfinns på SCB:s hemsida (www.scb.se). I slutet av 2004 kommer även personalutbildningskostnader för 2003 att publiceras på SCB:s hemsida. En del statistik för äldre årgångar (före 1995) finns publicerad i serien Bakgrundsfakta om vuxenutbildning. Via SCB:s hemsida finns tillgängligt under senare år utgivna pressmeddelanden från undersökningen. Ett temabladd om personalutbildning under perioden 1986-1998 publicerades under 1999. Två temabladd om personalutbildning enligt den tidigare omnämnda EU-undersökningen (CVTS2) publicerades under 2002. I några fall har också publicering gjorts i serien Information om arbetsmarknad och utbildning (IAM).

Statistik för kalenderår och för andra halvåret 2003 finns enbart tillgängligt på SCBs hemsida (www.scb.se) och i Sveriges Statistiska Databaser (SSD), som också är tillgängliga gratis via SCBs hemsida.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Volymuppgifter vad avser personalutbildning redovisas i form av antal och andel individer och kurser för olika grupper av individer och kursämnesområden. Volymuppgifter redovisas även som en kvot mellan total

utbildningstid och total arbetstid för olika grupper. Utbildningstidens längd för olika grupper av individer och kurser uttrycks vanligen med genomsnitt.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är individer. Populationen för undersökningen utgörs av sysselsatta i arbetskraften i åldern 16-64 år. Den personalutbildning som täcks in av undersökningen måste till någon del vara bekostad av företaget eller arbetsgivaren och vara i form av lärarledda kurser, självstudier, konferenser, seminarier, studiedagar, workshops och liknande. Betalningen för utbildningen kan t.ex. vara i form av kostnader för studiematerial, kursavgifter, löne-, rese- och övernattningskostnader under utbildningstiden. Åtta olika kostnadsslag täcks in av den kostnadsmodell för personalutbildningskostnader som används i undersökningen.

1.1.2 Variabler

I Arbetskraftsundersökningarna (AKU) ingående variablerna samt tillägsfrågor om personalutbildning som t.ex. enligt nedan för andra halvåret 2003:

Anställningstid

Tid med nuvarande arbetsuppgifter

Deltagande i kurser, konferenser, seminarier studiedagar och liknande

Har arbetsgivaren bekostat någon del av utbildningen

Antal anställda i företaget/organisationen

Totala utbildningskostnader och 8 olika delkostnadsposter

För upp till 5 olika kurser/utbildningar uppgifter om:

Kursämne

Omfattning/längd på kursen/utbildningen

Är kursen/utbildningen avslutad

Kursanordnare till kursen/utbildningen

Var kursen/utbildningen på arbetstid

Typ av kurs/utbildning (Lärarledd kurs/utbildning, seminarium, konferens, studiedag(ar) och liknande, distansundervisning med handledare eller självstudier)

Typ av kurs/utbildning (Företagsspecifik, allmän/generell eller delvis företagsspecifik och delvis allmän/generell)

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som redovisas är antal, andelar och medelvärden. Statistiska meddelanden (SM) publicerade före 1998 innehåller en "lathund" för bedömning av medelfel i skattningarna. Skattningar baserade på färre än 10 observationer markeras med asterisk (*) i rapporter som publicerats fr.o.m. 1998. Dubbla medelfel som mått på osäkerheten i skattningarna redovisas i vissa tabeller fr.o.m. andra halvåret 2001.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Ålder, kön, civilstånd, näringsgren, arbetsmarknadssektor, veckoarbetstid, yrkesklass, facktillhörighet, utbildningsnivå, födelseland, H-region, utbildningsanordnare, kursinnehåll och företagsstorlek. Beskriva andelar och antal av de sysselsatta som får personalutbildning samt utbildningens längd och innehåll redovisas fördelade efter olika bakgrundsvariabler. Dessa mått fördelas efter bl.a. kön, ålder, näringsgren, arbetsmarknadssektor, tidigare utbildning, företagsstorlek, facklig tillhörighet, H-region och veckoarbetstid.

1.1.5 Referenstider

Före 1995, första halvåret respektive kalenderår. Under perioden 1995-2003 har även gjorts en mätning för andra halvåret under varje kalenderår. Under åren 1999-2003 användes samma urvalsenheter både i mätningen avseende första respektive andra halvåret. Referenstiden för undersökningarna under perioden 1999-2003 är därför både halvår och kalenderår.

1.2 Fullständighet

Bortsett från så kallade attitydfrågor täcker statistiken rätt väl in området personalutbildning vad gäller vad som är möjligt att mäta med hjälp av enkäter till individer. Undersökningspopulationen är sysselsatta i åldern 16-64 år. Viss personalutbildning sker även för sysselsatta utanför detta åldersintervall som inte täcks in i undersökningen. Vad som under lång tid framförallt saknats är uppgifter som endast går att mäta via enkäter till företag som t.ex. företagens utbildningspolicy, avsättningar av medel till utbildningsfonder, bidrag för personalutbildning från olika fonder, myndigheter och organisationer m.m. Genom Sveriges deltagande i EU-undersökningen Continuing Vocational Training Survey (CVTS2) avseende 1999 finns det nu sådana statistikuppgifter tillgängliga på SCB:s hemsida (www.scb.se) och i EU-databaserna New Cronos och CIRCA. Förutom Sverige deltog alla 15 EU-länderna samt 10 andra europeiska länder i denna undersökning.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten redovisas för resp. undersökningsomgång. Urvalsfel och bortfallsfel sänker tillförlitligheten, men den kan ändå bedömas som god.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna utgörs framförallt av svarsbortfall och osäkerhet i vissa antaganden när det gäller beräkningarna av personalutbildningskostnader vad gäller delkostnadsposterna för resor och lärarkostnader.

2.2.1 Urval

Personalutbildningsstatistiken utgör en del av Arbetskraftsundersökningens (AKU) urval. Personalutbildningens urval har under perioden 2001-2003 utgjorts av fem av de åtta paneler som intervjuas under de aktuella mätmånaderna (juni och december) och av dessa enbart de sysselsatta i arbetskraften. Före 2001 ingick sex paneler i personalutbildningsstatistikens urval. Av AKU:s urval av individer utgör ca 13 000 urval till personalutbildningsstatistiken i varje undersökningsomgång.

2.2.2 Ramtäckning

Små övertäckningsfel finns. Undertäckningsfelen bedöms som små.

2.2.3 Mätning

Eventuella mätfel är huvudsakligen relaterade till felklassificeringar av härledda variabler.

2.2.4 Svarsbortfall

Objektbortfallet för personalutbildningsfrågorna är vanligtvis ca 20 % i varje undersökningsomgång. Huvuddelen av bortfallet är bortfall i AKU. En mindre del (4-5 procent) är bortfall i personalutbildningstillägget (frågorna om personalutbildning) och p.g.a. indirekt intervju som inte tillåts för personalutbildningsstatistiken.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistrering sker i dator i samband med de datorstödda intervjuerna (CATI eller CAPI). Datafilen förs över till PC där hela bearbetningen från tabellframställning till tryckfärdigt SM-original sker. Manuell kodning sker av personalutbildningens ämnesinnehåll. De i undersökningen vanligen använda variablerna utsätts för intensiv kontroll, granskning och rättning både i datafångstögonblicket och efter datainsamlingen varför det är rimligt att anta att bearbetningsfelen är få och har liten påverkan på den redovisade statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Förekommer ej explicit i undersökningen annat än vid beräkningar av personalutbildningskostnader för vissa delkostnadsposter.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Medelfelstabeller för vissa av de publicerade tabellerna finns framtagna för de olika mätperioderna fr.o.m. 1998. Redovisning av dubbla medelfel i direkt anslutning till publicerad statistik görs fr.o.m. andra halvåret 2001 i ett antal tabeller.

En lathund för uppskattning av urvalsfelens storlek finns även publiceras i varje SM t.o.m. rapporten för första halvåret 1997. Där finns exempel på stickprovsstorlekar, svarsproportioner för en dikotom variabel och dubbla medelfelens storlek. Redovisning av uppskattade medelfel och konfidensintervall för centrala undersökningsvariabler redovisas i rapporterna som publicerats före 1998. I fr.o.m. 1998 publicerade rapporter anges med asterisk (*) alla skattningar som baserar sig på färre än 10 observationer. I några fall när skattningen är osäkra av annat skäl anges .. för att markera detta.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Halvårsvis.

3.2 Framställningstid

För närvarande tre månader efter datainsamling för uppgifter insamlade från individer. 12 eller 18 månader efter aktuellt undersökningsomgång för personalutbildningskostnader. Kalenderårsskattningar ca 4 månader efter ett kalenderårs utgång.

3.3 Punktlighet

God enligt publiceringsplan.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Relativt god. Fr.o.m. första halvåret 2002 används en ny definition av begreppen utbildningsdag och utbildningstid. 7 timmars utbildningstid betraktas som en utbildningsdag enligt den nya definitionen. Enligt den gamla definitionen räknade man enbart antalet dagar med utbildning som hela utbildningsdagar. Hade utbildningen varit kortare än en dag räknades utbildningen som en halv utbildningsdag.

Fr.o.m. undersökningen avseende första halvåret 2003 används den reviderade standarden SNI2002 vid kodning av näringsgren. Detta innebär försämrad jämförbarhet med tidigare rapporter för näringsgrenarna 'Utbildning och forskning' samt för 'vård och omsorg'. Största förändringen beror på att förskolan numera tillhör utbildningsväsendet från att tidigare ha ingått under

vård och omsorg.

Vissa andra förändringar i redovisningsvariabler har även skett i tidigare undersökningar som t.ex. en övergång 1995 från näringsgrensindelning enligt SNI69 till SNI92 och ändrad ämnesindelning av olika kurser 1998 gör att redovisningsgrupperna inte är helt jämförbara över tiden. Smärre förändringar och kompletteringar av frågeinnehållet gör även att vissa data som redovisas i nuvarande SM inte alltid återfinns i de tidigare rapporterna.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samma typ av data insamlas för olika grupper varför jämförbarheten mellan olika grupper är god.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken kan i vissa delar jämföras med annan statistik inom området utbildning - arbetsmarknad samt med den löpande utbildnings- respektive arbetsmarknadsstatistiken (t.ex. AKU).

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM-rapporter (både på papper och på SCB:s hemsida), i temablad, i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken, (före 1995) även i serien Bakgrundsmaterial om vuxenutbildning. En del metodrapporter återfinns i PM-serien AM/UA och viss statistik förutom SM-rapporter redovisas även på SCB:s hemsida (www.scb.se) samt i olika böcker som t.ex. Statistisk årsbok, Utbildningsstatistisk årsbok, Vuxnas lärande 2003 samt Svensk utbildning i internationell statistik.

5.2 Presentation

Resultat från undersökningen redovisas i Statistiska meddelanden (SM) med förklarande text, tabeller och diagram. Se SCB:s publiceringsplan och publiceringskatalog för respektive år.

5.3 Dokumentation

Se SCB:s publiceringsplan och publiceringskatalog för respektive år.

Information om statistik Utbildning - arbetsmarknad finns också i : Statistik 96, Analyser och prognoser om utbildning och arbetsmarknad samt i serien Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken.

Före 1995 även i serien Bakgrundsmaterial om vuxenutbildning.

Vissa metodrapporter återfinns även i PM-serien AM/UA.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Även om undersökningen sedan 2004-01-01 har nedlagts i sin nuvarande form så kan SCB på beställning utföra bearbetningar på primärmaterial. Aidentifierat material för forskningsändamål kan utlämnas efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Direktkontakt med de i varje rapport angivna kontaktpersonerna. För närvarande enligt nedan:

Lennart Forssén
Tel: 019 - 17 65 65
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: lennart.forssen@scb.se

Annika Näsfall
Tel: 019 - 17 60 84
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: annika.nasvall@scb.se

Ola Hagfall
Tel: 019 - 17 63 73
Fax: 019 - 17 70 82
E-post: ola.hagfall@scb.se

2004-03-25